

Ziraat Fakülteleri Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği
Association for Evaluation and Accreditation of Agricultural Engineering Educational Programs

ZİDEK Değerlendirme Ölçütleri **Ölçüt (1)-(4)**

Prof. Dr. Canan F. ABAY

ZİDEK

Ziraat Fakülteleri Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği

Gazi Mahallesi Özata Sokak No:21/5 Yenimahalle-ANKARA

Tel: 0 (312) 419 04 99 Faks: 0 (312) 419 04 98

E-posta: info@zidek.org.tr

Web sayfası: <http://www.zidek.org.tr/>

ZİDEK

Lisans Programları Değerlendirme Ölçütleri (Sürüm 2.3-07.12.2021)

GENEL ÖLÇÜTLER:

1. Öğrenciler
2. Program Eğitim Amaçları
3. Program Çıktıları
4. Sürekli İyileştirme
5. Eğitim Programı
6. Öğretim Kadrosu
7. Altyapı
8. Kurum Desteği ve Parasal Kaynaklar
9. Organizasyon ve Karar Alma Süreçleri

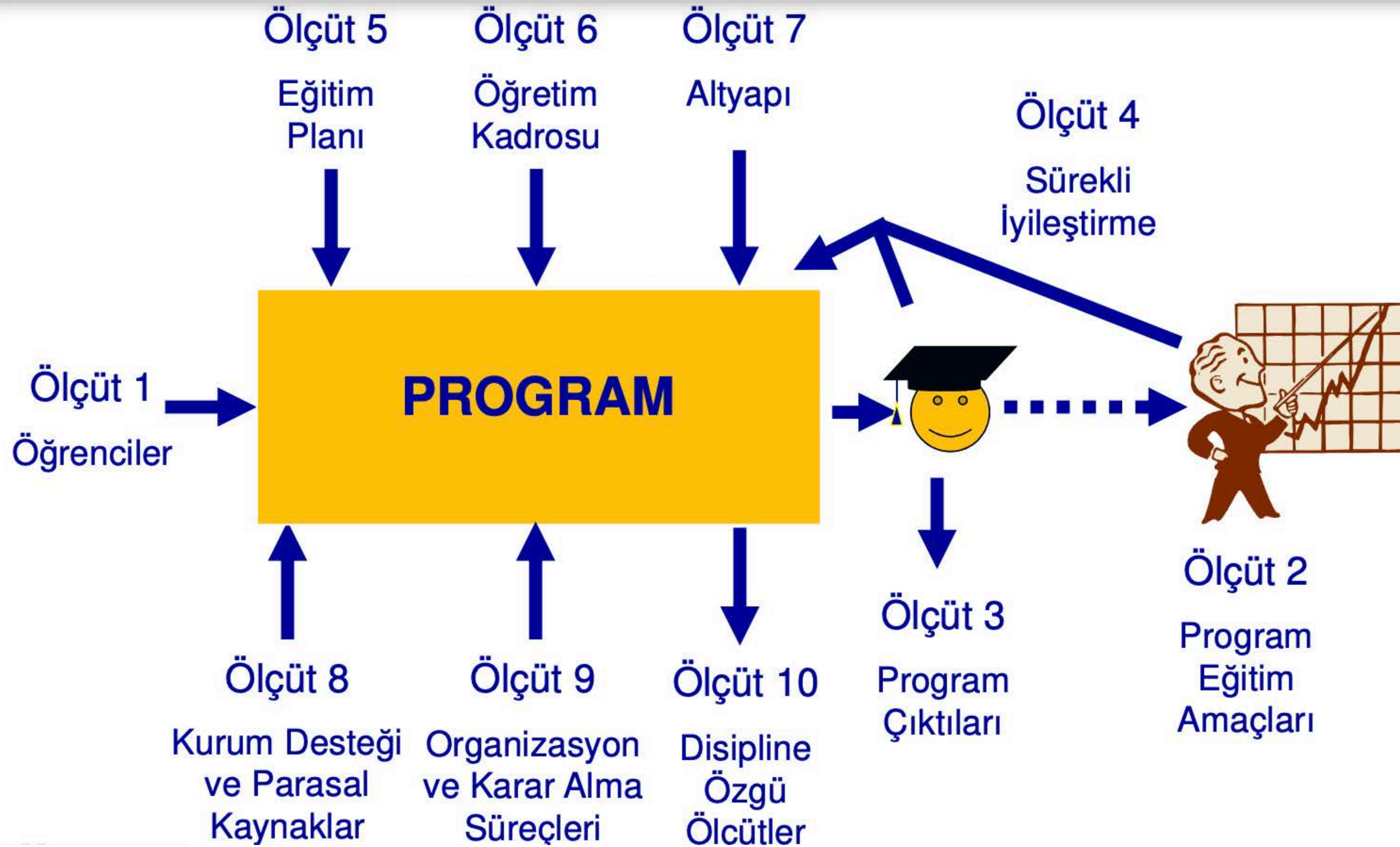
PROGRAMA ÖZGÜ ÖLÇÜTLER:

10. Programa Özgü Ölçütler

Kaynak:

ZİDEK Lisans Programları Değerlendirme Ölçütleri (Sürüm 2.3-07.12.2021)

ZİDEK Değerlendirme Ölçütleri

Ölçüt 1 - “Öğrenciler”

Değerlendirmeye alınan bir program, öğrencilerin niteliği, gelişimi ve başarıları için aşağıdaki hususları içermelidir

- a) Programa kabul edilen öğrenciler, programın kazandırmayı hedeflediği bilgi, beceri ve davranış gibi çıktıları **öngörülen sürede edinebilecek altyapıya sahip** olmalıdır. Öğrencilerin kabulünde göz önüne alınan göstergeler izlenmeli ve bunların **yıllara göre gelişimi** değerlendirilmelidir.
- b) Yatay ve dikey geçişle öğrenci kabulü, çift ana dal, yan dal ve öğrenci değişimi uygulamaları ile **başka kurumlarda ve/veya programlarda alınmış dersler** ve kazanılmış kredilerin **değerlendirilmesinde uygulanan politikalar ayrıntılı** olarak tanımlanmış ve uygulanıyor olmalıdır.
- c) Kurum ve/veya program tarafından başka kurumlarla yapılacak anlaşmalar ve kurulacak ortaklıklar ile **öğrenci hareketliliğini teşvik edecek ve sağlayacak önlemler** alınmalıdır.

Ölçüt 1 - “Öğrenciler” (Devam)

- d) Öğrencileri ders ve kariyer planlaması konularında **yönlendirecek danışmanlık hizmeti** verilmelidir.
- e) Öğrencilerin program kapsamındaki tüm dersler ve **diğer etkinliklerdeki başarıları şeffaf, adil ve tutarlı yöntemlerle ölçülmeli ve değerlendirilmelidir.**
- f) Öğrenci **memnuniyetinin değerlendirilmesi** mutlaka yapılmalı, bu çıktıların çeşitli yönetim aşamalarında değerlendirilmesi ve değerlendirme sonuçlarının ilgili birim ve bireylere geri dönüşümü sağlanmalıdır.
- g) Öğrencilerin **mezuniyetlerine karar verebilmek için**, programın gerektirdiği **tüm koşulların yerine getirildiğini belirleyecek güvenilir yöntemler** geliştirilmiş ve uygulanıyor olmalıdır.

Ölçüt 2 - “Program Eğitim Amaçları”

2.1) Değerlendirilecek her program için, programın eğitim amaçları tanımlanmış olmalıdır. Bu amaçlar aşağıdaki hususları içermelidir:

a) Kolayca erişilebilecek şekilde yayımlanmış,

b) ZİDEK program eğitim amaçları tanımına uygun,

(Programın mezunlarının yakın bir gelecekte erişmeleri istenen kariyer hedeflerini ve mesleki beklentileri tanımlayan genel ifadeleri içermeli)

Örnek

EA1. Ulusal ve Uluslararası kuruluşların Ar-Ge, üretim, depolama gibi birimlerinde görevler üstlenir, yöneticilik yaparlar.

EA2. Araştırma kurumları ve üniversitelerde çalışma yeterliliğine sahip olurlar.

EA3. Kendi önderliğinde veya ortaklıklar içinde bayi açma ya da çiftçilik yapma gibi ticari atılımlarda bulunurlar.

Ölçüt 2 - “Program Eğitim Amaçları”

- 2.2(a) PEA ZİDEK tanımıyla uyumlu

(Programın mezunlarının yakın bir gelecekte erişmeleri istenen kariyer hedeflerini ve mesleki beklentileri tanımlayan genel ifadeleri içermeli)

Yetersizlik bildirilmesi gereken örnek

EA1. Ticari yetiştiriciliği yapılan bitkileri yapısal, işlevsel, organizasyon ve çeşitlilik bakımından bilimsel yöntemler kullanarak inceleyebilen,

EA2. ..... alanında araştırma, geliştirme, planlama, yürütme ve denetleme yapabilen, proje geliştiren ve elde edilen verileri analiz ederek aktarabilen,

EA3. Bilgi, beceri, temel değerler ve mesleki donanımları nedeniyle kamu ve özel sektör tarafından tercih edilen,

EA4. Farklı disiplinler arasında ilişki kurarak çalışabilme, iletişim becerisi iyi, gelişime açık, araştırmacı ve girişimci, çağdaş nitelikleri taşıyan ve ekip çalışmasına uygun,

EA5. Etik değerleri özümsemiş, çevre ve toplum sorunlarına karşı duyarlı, biyo-çeşitliliğin korunması, iş sağlığı ve güvenliği bilincine sahip...

Ölçüt 2 - “Program Eğitim Amaçları”

(1) Değerlendirilecek her program için, programın eğitim amaçları tanımlanmış olmalıdır. Bu amaçlar aşağıdaki hususları içermelidir:

- a) Kolayca erişilebilecek şekilde yayımlanmış,
- b) ZİDEK program eğitim amaçları tanımına uygun,
- c) Kurumun, fakültenin ve bölümün öz görevleri ile uyumlu,
- d) Sürece dahil edilerek belirlenmiş, **programın çeşitli iç ve dış paydaşlarının gereksinimleri doğrultusunda uygun aralıklarla güncellenmiş** olmalıdır.

(2) Eğitim amaçlarına ulaşıldığını belirlemek ve belgelemek için kullanılan **bir ölçme ve değerlendirme süreci kurulmuş ve işletiliyor** olmalıdır. Bu süreç yardımıyla program eğitim amaçlarına ulaşıldığı kanıtlanmalıdır.

Ölçüt 3. “Program Çıktıları”

(1) **Program çıktıları**, program eğitim amaçlarına ulaşabilmek için gerekli **bilgi, beceri ve davranış bileşenlerinin tümünü** kapsamalı ve üçüncü fıkrada belirtilen (Madde 3.3-a,b,c,d,e,f,g,h,i,j ve k) **ZİDEK çıktılarını** da içerecek biçimde tanımlanmalıdır.

(2) Programlar tarafından, program eğitim amaçlarıyla tutarlı olmak koşuluyla, **kendilerine özgü ek program çıktıları** tanımlanabilir.

Ölçüt 3. “Program Çıktıları” (ZİDEK Çıktıları)

(3) Mezuniyet aşamasına gelmiş olan öğrencilerin, aşağıda belirtilen program çıktılarını sağladıkları kanıtlanmalıdır.

a) Matematik, fen bilimleri ve ilgili mühendislik (Ziraat, Orman ve Su Ürünleri Mühendisliği vb.) disiplinine **özgü alanlarda yeterli bilgi birikimi**; bu alanlardaki **kuramsal ve uygulamalı bilgileri**, karmaşık mühendislik problemlerinde **kullanabilme becerisi**,

b) İlgili Mühendislik alanlarındaki **problemleri tanımlama, formüle etme ve çözme becerisi**, bu amaçla uygun analiz ve modelleme yöntemlerini seçme ve uygulama **becerisi**,

Ölçüt 3. “Program Çıktıları” (ZİDEK Çıktıları)

c) Mühendislik alanıyla ilgili karmaşık bir sistemi, süreci, cihazı veya ürünü gerçekçi kısıtlar ve koşullar altında bir başka deyişle eldeki imkanlar ve söz konusu alanın mevcut durumu dikkate alınarak belirli gereksinimleri karşılayacak şekilde **tasarlama becerisi** ve bu amaçla modern **tasarım yöntemlerini uygulama becerisi**,

d) İlgili Mühendislik uygulamalarında karşılaşılan **karmaşık problemlerin analizi ve çözümünü** için gerekli olan modern araçları geliştirme, seçme, kullanma ve **bilişim teknolojilerini** etkin bir şekilde **kullanma becerisi**,

Ölçüt 3. “Program Çıktıları” (ZİDEK Çıktıları)

- e) İlgili Mühendislik alanında karşılaşılan karmaşık problemlerinin veya **disipline özgü araştırma konularının incelenmesi** için deney tasarlama, deney yapma, alan çalışması, **veri toplama, sonuçları analiz etme ve yorumlama becerisi,**
- f) Disiplin içi ve çok disiplinli **takımlarda etkin biçimde çalışabilme becerisi;**
bireysel çalışma **becerisi,**
- g) Alanında **etkin rapor yazma** ve yazılı olan raporları **anlama, tasarım ve üretim raporları hazırlayabilme, etkin sunum yapabilme, açık ve anlaşılabilir talimat alma ve verme becerisi,**

Ölçüt 3. “Program Çıktıları” (ZİDEK Çıktıları)

- h) Yaşam boyu öğrenmenin gerekliliği konusunda farkındalık; bilgiye erişebilme, bilim ve teknolojideki gelişmeleri izleme ve kendini sürekli yenileme becerisi,
- i) Etik ilkelerine uygun davranma, mesleki ve etik sorumluluk ve mühendislik uygulamalarında kullanılan standartlar hakkında bilgi,

Ölçüt 3. “Program Çıktıları” (ZİDEK Çıktıları)

j) Mühendislik alanıyla ilgili **proje yönetimi, risk yönetimi** ve değişiklik yönetimi gibi, iş hayatındaki uygulamalar hakkında **bilgi; girişimcilik, yenilikçilik hakkında farkındalık; sürdürülebilir kalkınma hakkında bilgi,**

k) Mühendislik uygulamalarının evrensel ve toplumsal boyutlarda **sağlık, çevre ve güvenlik üzerindeki etkileri ve çağın mühendislik alanına yansıyan sorunları** hakkında **bilgi**; mühendislik çözümlerinin hukuksal sonuçları konusunda **farkındalık**.

Ölçüt 3. “Program Çıktıları” (ZİDEK Çıktıları)

3.1 Programın tanımlanmış olan çıktıları tüm ZİDEK çıktılarını kapsıyor ve program eğitim amaçları ile tutarlı

3.3.b) İlgili Mühendislik alanlarındaki problemleri tanımlama, formüle etme ve çözme becerisi, bu amaçla uygun analiz ve modelleme yöntemlerini seçme ve **uygulama becerisi.**

Yetersizlik Bildirilmesi Gereken Örnek

b) Bahçe Bitkileri temel alanı ve ayrıca meyve, sebze, bağ ve süs bitkilerini tanır, bu bitkilerin yetiştirilmesi ve ıslahı konularındaki sorunlar ve çözüm yolları üzerinde **bilgi sahibi olur**

Ölçüt 4- “Sürekli İyileştirme”

(1) Kurulan **ölçme ve değerlendirme** sistemlerinden elde edilen **sonuçların** programın sürekli iyileştirilmesine yönelik olarak **kullanıldığına ilişkin kanıtlar** sunulmalıdır.

(2) Bu **iyileştirme çalışmaları**, başta Ölçüt 2. Program Eğitim Amaçları ve Ölçüt 3. Program Çıktıları ile ilgili alanlar olmak üzere, programın gelişmeye açık tüm alanları ile ilgili, **systematik bir biçimde toplanmış**, somut verilere dayalı olmalıdır.

(3) Program çıktılarının sağlanma düzeyini dönemsel olarak belirlemek ve belgelemek için kullanılan bir ölçme ve değerlendirme süreci oluşturulmuş ve işletiliyor olmalıdır.

Ziraat Fakülteleri Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği
Association for Evaluation and Accreditation of Agricultural Engineering Educational Programs

Teşekkürler...

ZİDEK

Ziraat Fakülteleri Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği

Gazi Mahallesi Özata Sokak No:21/5 Yenimahalle-ANKARA

Tel: 0 (312) 419 04 99 Faks: 0 (312) 419 04 98

E-posta: info@zidek.org.tr

Web sayfası: <http://www.zidek.org.tr/>